

6 Δεκεμβρίου 2017

Εύρημα στη Βούλα, αποκάλυψη στην Κυψέλη

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Η επιγραφή «Βίλλα Βερντέν 1916» εντοπίστηκε σε μονοκατοικία της Βούλας. Η ιστορία της μας πηγαίνει πίσω στα προπολεμικά χρόνια στην Κυψέλη, στην οδό Κασταλίας, όπου κάποτε υπήρχε το συγκρότημα «Ιλιον Τρωάς».

Θα μπορούσε κανείς να ξαναγράψει την ιστορία της Αθήνας του 20ού αιώνα αν είχε τη δυνατότητα να συγκεντρώσει τις μνήμες και τις μαρτυρίες των παλαιών κατοίκων. Όπως του κ. Σπύρου Παπαγεωργίου, παλιού Κυψελιώτη, ο οποίος καθώς «έπεσε» πάνω σε ένα αναπάντεχο εύρημα, άφησε τις αναμνήσεις του να τον πάνε πίσω στις δεκαετίες του '40 και του '50. Οργάνωσε όσα θυμόταν σε μία αφήγηση και θέλησε να τη μοιραστεί με τους αναγνώστες της «Καθημερινής», πιστεύοντας ότι η ιστορία αυτή όχι μόνο θα προκαλέσει μνήμες και σε άλλους παλιούς Αθηναίους αλλά και ότι η καταγραφή όσων είχε να μας πει προσθέτει την αξία του προσωπικού βιώματος στην ιστορική επανασύσταση της Αθήνας.

Ενα εύρημα στη Βούλα, όπου πλέον ζει ο κ. Σπύρος Παπαγεωργίου, μας οδηγεί πίσω στην παλιά Κυψέλη. Ενα μεταλλικό υπέρθυρο με την επιγραφή «Βίλλα Βερντέν 1916», που βρίσκεται σήμερα σε μονοκατοικία της Βούλας, ήταν κάποτε κομμάτι ενός ιστορικού συγκροτήματος της Κυψέλης, στην οδό Κασταλίας, εκεί όπου έως τη δεκαετία του 1960 υπήρχε το «Ιλιον Τρωάς».

«Στην οδό Κασταλίας, όπου ήταν το σπίτι μου», λέει ο κ. Σπ. Παπαγεωργίου, «βρισκόταν ένα πολύ μεγάλο οικοδομικό συγκρότημα με πανύψηλο πέτρινο τοίχο και στο κέντρο μια σειρά από φαρδιά σκαλοπάτια που οδηγούσαν σε μια τεράστια μεταλλική πύλη που είχε στο κέντρο της ένα ημικυκλικό υπέρθυρο με την επιγραφή "Βίλλα Βερντέν 1916". Ολο το συγκρότημα ονομαζόταν "Ιλιον Τρωάς". Είχα

ακούσει ότι πριν από τον πόλεμο ήταν κοσμικό κέντρο με πολλές αίθουσες και κινηματογράφο. Η κύρια πλευρά του συγκροτήματος ήταν στην οδό Κασταλίας και οι κάθετες πλευρές βρίσκονταν στην οδό Κερκύρας και στην οδό Χιλιανδαρίου».

Όπως θυμάται ο κ. Σπ. Παπαγεωργίου, «η οδός Κασταλίας ήταν ένας τυπικός δρόμος της Κυψέλης με μονώροφα ή διώροφα σπίτια που πολλά είχαν κήπο. Στην αρχή της οδού προς την πλατεία Κυψέλης ήταν η μονοκατοικία του Χατζηκωνσταντή, γενναίου κυβερνήτη του υποβρυχίου “Πρωτέας” που βυθίστηκε αύτανδρο στον πόλεμο. Πιο ψηλά, γωνία Κασταλίας και Καυκάσου, ήταν το σπίτι του Παπαδημητρίου. Ήταν ένα διώροφο παλατάκι με σκεπαστή βεράντα απ’ όπου φαινόταν φαντασμαγορικά όλο το λεκανοπέδιο της Αθήνας. Ο γιατρός Παπαδημητρίου έτρεχε μέρα-νύχτα πεζή στα κατσάβραχα των Καραγιαννείκων να περιθάλλει δωρεάν τη φτωχολογιά. Τον ελεύθερο χρόνο του δούλευε ασταμάτητα στον μεγάλο κήπο του γεμάτο με μανταρινιές. Ακόμα θυμάμαι το άρωμά τους όταν ήταν ανθισμένες. Από αυτή τη γειτονιά δεν υπάρχει τίποτε πλέον. Στην Κατοχή, μάλιστα, το “Ίλιον Τρωάς” ήταν στρατόπεδο των Ιταλών που όλο τραγουδούσαν καντάδες στα κοριτσόπουλα της γειτονιάς.

Στα χέρια του ΕΛΑΣ

»Μετά τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας, το “Ίλιον Τρωάς” πέρασε στα χέρια του ΕΛΑΣ. Τα πιτσιρίκια της γειτονιάς, πεινασμένα αλλά αμέριμνα, παίζαμε βώλους, ποδόσφαιρο με πάνινο τόπι και μαζεύαμε κάλυκες από σφαίρες και οβίδες μπροστά από το στρατόπεδο. Στα Δεκεμβριανά ήταν το τελευταίο στρατόπεδο του ΕΛΑΣ που υποχώρησε παίρνοντας αιχμαλώτους στην τύχη. Ένας γείτονάς μας δεν ξαναγύρισε. Στα Δεκεμβριανά ο ΕΛΑΣ έπιασε αιχμαλώτους τους αστυφύλακες του Αστυνομικού Τμήματος στην οδό Κυψέλης και Κοδριγκτώνος. Είχε μεσολαβήσει ο πατήρ Πορφύριος του Αγίου Γεωργίου να παραδοθούν με την υπόσχεση του ΕΛΑΣ ότι δεν θα τους κακοποιήσουν. Μετά την υποχώρηση του ΕΛΑΣ, τα παιδιά της γειτονιάς πήγαμε πριν από τους στρατιώτες στους γυμνούς λοφίσκους της Ανω Κυψέλης όπου βρήκαμε τα μισοσκεπασμένα με χύμα πτώματα των εκτελεσμένων, μεταξύ των οποίων και τους παραδοθέντες αστυφύλακες. Τη σκηνή δεν μπορώ να την ξεχάσω. Η Ελένη Βλάχου επισκέφθηκε τον χώρο εκτελέσεων και περιγράφει το γεγονός στο βιβλίο της “Στιγμιότυπα”.

»Στο τέλος της δεκαετίας του ’40 το “Ίλιον Τρωάς” παραχωρήθηκε σε εκκλησιαστικές οργανώσεις, όπου ένας χαρισματικός τελειόφοιτος μαθητής του 2ου Γυμνασίου (με βαθμό 20 σε όλα) οργάνωνε χορωδίες και κατηχητικά. Αυτός ήταν ο Αναστάσιος Γιαννουλάτος, νυν Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας. Στο κατηχητικό αυτό πήγαινε και ο συνεργάτης της “Κ” Χρήστος Γιανναράς.

»Τη δεκαετία του '60 το οικόπεδο του "Ίλιον Τρωάς" κατατμήθηκε και σε ένα κομμάτι του χτίστηκαν απρόσωπα κτίρια για σχολεία. Προ καιρού, σε μια βόλτα στη νέα μου γειτονιά της Βούλας λίγο πάνω από το Ασκληπιείο πέρασα έξω από μια μονοκατοικία με πόρτα στον κήπο. Οποία έκπληξη. Πάνω από την πόρτα είχε βρει καταφύγιο το υπέρθυρο του "Ίλιον Τρωάς". Αγνώ πώς βρέθηκε εκεί. Το φωτογράφησα και σας το στέλνω. Απομεινάρι μιας σημαντικής και ταραχώδους εποχής της Αθήνας».

Πηγή: kathimerini.gr